

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	0915.4.DI2.D.RUiL	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	<i>Rośliny użytkowe i lecznicze</i> <i>Useful and medicinal plants</i>
	angielskim	

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	Dietetyka
1.2. Forma studiów	Stacjonarne/niestacjonarne
1.3. Poziom studiów	Studia II stopnia
1.4. Profil studiów	Praktyczny
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	Prof. dr hab. Renata Piwowarczyk
1.6. Kontakt	piwowarczyk@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	Polski
2.2. Wymagania wstępne	Biologia, biochemia.

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	Wykład/laboratorium	
3.2. Miejsce realizacji zajęć	Zajęcia w pomieszczeniu dydaktycznym UJK, zajęcia terenowe	
3.3. Forma zaliczenia zajęć	Zaliczenie z oceną/zaliczenie z oceną	
3.4. Metody dydaktyczne	Wykład: wykład konwencjonalny, prezentacja multimedialna; laboratorium: prezentacja multimedialna, metody poszukujące – laboratoryjna, obserwacji, ćwiczeniowa, preparaty, materiał roślinny żywy i zielnikowy. Zajęcia w Herbarium IB UJK, w Centrum Badań i Ochrony Różnorodności Biologicznej IB UJK; zajęcia terenowe: poznawanie roślin w Ogrodzie Botanicznym w Kielcach oraz w okolicy Kielc.	
3.5. Wykaz literatury	podstawowa	1. Broda B. Zarys botaniki farmaceutycznej. PZWL, Warszawa, 2011. 2. Broda B, Mowszowicz J. Przewodnik do oznaczania roślin leczniczych, trujących i użytkowych. PZWL, 2002. 3. Budzianowska A, Budzianowski J. Botanika farmaceutyczna. Przewodnik. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, 2020.
	uzupełniająca	1. Bohne B, Dietze P. Rośliny trujące. 170 gatunków roślin ozdobnych i dziko rosnących. Bellona, Warszawa, 2007. 2. Drobnik J. Zielnik i zielnikoznawstwo. PWN, Warszawa, 2007. 3. Fijałkowski D, Chojnacka-Fijałkowska E. Rośliny lecznicze na Lubelszczyźnie, 2009.

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć) Wykład: C1. Nabycie wiedzy o substancjach roślinnych oraz surowcach zielarskich stosowanych w fitoterapii. C2. Określenie roli i znaczenia roślin użytkowych w codziennym życiu człowieka. Laboratoria: C1. Wskazanie na różnorodne formy i sposoby korzystania z roślin użytkowych i leczniczych. C2. Nauczenie studentów budowy morfologicznej i anatomicznej roślin leczniczych i użytkowych.
4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć) Wykłady: 1. Historia ziołolecznictwa w Polsce i na świecie. 2. Zarys zastosowania ziół w medycynie ludowej, systemach medycznych Indii, w medycynie chińskiej, tybetańskiej itp. 3. Główne ośrodki pochodzenia roślin użytkowych. 4. Charakterystyka chemiczna, biochemiczna i farmakologiczna podstawowych grup substancji roślinnych oraz surowców zielarskich stosowanych we współczesnej fitoterapii. 5. Terapeutyczne zastosowanie surowców zielarskich, przetworów ziołowych oraz środków farmaceutycznych. 6. Działanie farmakologiczne związków roślinnych, trwałość, interakcje, toksyczność. 7. Metabolizm podstawowy, substancje budulcowe i zapasowe. 8. Metabolizm wtórny z elementami chemotaksonomii. 9. Elementy toksykologii roślinnej. 10. Rodzaje preparatów ziołowych. 11. Źródła pozyskania surowców zielarskich oraz sposoby ich przygotowania.

12. Zbiór ziół a ochrona przyrody.
13. Preparaty ziołowe dostępne na naszym rynku - przykłady.
14. Charakterystyka morfologiczno-anatomiczna wybranych grup taksonomicznych roślin użytkowych i leczniczych.
15. Przegląd najważniejszych roślin użytkowych i leczniczych świata.

Laboratorium:

1. Zagadnienia praktyczne z zakresu budowy, funkcji i składu komórki i tkanek roślinnych, budowy anatomicznej i morfologicznej organów wegetatywnych i generatywnych.
2. Preparaty anatomiczne i rozpoznawanie pod mikroskopem roślinnych struktur komórkowych i tkanek w celu identyfikacji substancji roślinnych, dokumentowania obserwacji mikroskopowych w formie odręcznych rysunków botanicznych; określania przynależności roślin występujących we florze Polski do poszczególnych grup systematycznych na podstawie cech morfologicznych.
3. Przegląd surowców leczniczych (właściwości lecznicze, wskazania i przeciwwskazania do stosowania leków roślinnych, grupy substancji chemicznych i kierunki ich działania na organizm człowieka).
4. Metodyka zbioru poszczególnych surowców roślinnych.
5. Oznaczanie i rozpoznawanie roślin leczniczych – przegląd systematyczny.
6. Chronione rośliny lecznicze występujące w Polsce.
7. Wartość odżywcza wybranych gatunków.
8. Możliwości wykorzystania, przechowywanie i przetwarzanie roślin użytkowych i leczniczych.

4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie WIEDZY:		
W01	Zna i rozumie budowę morfologiczną i anatomiczną roślin dostarczających surowce lecznicze i użytkowe.	DI2P_W02
W02	Zna metody badawcze stosowane w systematyce oraz poszukiwaniu nowych gatunków i odmian roślin leczniczych i użytkowych.	DI2P_W03
W03	Charakteryzuje wybrane grupy systematyczne roślin użytkowych i leczniczych, substancje roślinne oraz surowce zielarskie stosowane we współczesnej fitoterapii.	DI2P_W07 DI2P_W08
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:		
U01	Wykazuje umiejętności krytycznej analizy i selekcji informacji biologicznych w rozpoznawaniu i pozyskiwaniu surowców roślinnych do celów praktycznych.	DI2P_U01
U02	Przeprowadza obserwacje mikroskopowe w pracowniach biologicznych i w ogrodzie botanicznym. Interpretuje i omawia wyniki oraz formułuje adekwatne wnioski, wykorzystując terminologię naukową z zakresu biologii. Sprawnie i bezpiecznie posługuje się powierzonym sprzętem mikroskopowym.	DI2P_U01
U03	Potrafi zidentyfikować i opisać składniki strukturalne komórek, tkanek i organów roślin oraz rozpoznaje rośliny na podstawie cech morfologicznych i anatomicznych (szczególnie gatunki o znaczeniu leczniczym i użytkowym).	DI2P_U02
U04	Potrafi wskazać źródła pozyskania surowców zielarskich oraz sposoby ich przygotowania.	DI2P_U06
U05	Praktycznie rozpoznaje w terenie wybrane gatunki roślin użytkowych i leczniczych. Oznacza przynależność rodzajową lub gatunkową na podstawie morfologii, z wykorzystaniem kluczy do oznaczania surowców leczniczych.	DI2P_U07
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:		
K01	Wykazuje odpowiedzialność i dbałość o powierzony sprzęt laboratoryjny i zbiory przyrodnicze.	DI2P_K01
K02	Jest świadomy bioróżnorodności gatunkowej i siedliskowej oraz podstawowych problemów ochrony przyrody.	DI2P_K03
K03	Rozumie konieczność uczenia się ustawicznego.	DI2P_K02
K04	Kształtuje postawę szerszego zainteresowania przyrodą (szczególnie roślinami leczniczymi), oraz postaw proekologicznych.	DI2P_K03

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się																					
Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																				
	Kolokwium			Aktywność na zajęciach																	
	Forma zajęć			Forma zajęć																	
	W	C	L	W	C	L															
W01	+		+																		
W02	+		+																		
W03	+		+																		
U01	+		+			+															
U02			+			+															
U03			+			+															
U04	+		+			+															
U05			+			+															
K01	+		+			+															
K02	+		+			+															
K03	+		+			+															
K04	+		+			+															

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się		
Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
Wykład (W)	3	Uzyskanie 61-68% maksymalnej liczby punktów z kolokwium.
	3,5	Uzyskanie 69-76% maksymalnej liczby punktów z kolokwium.
	4	Uzyskanie 77-84% maksymalnej liczby punktów z kolokwium.
	4,5	Uzyskanie 85-92% maksymalnej liczby punktów z kolokwium.
	5	Uzyskanie 93-100% maksymalnej liczby punktów z kolokwium.
Laboratorium (L)	3	Uzyskanie 61-68% maksymalnej liczby punktów z kolokwium oraz aktywności na zajęciach.
	3,5	Uzyskanie 69-76% maksymalnej liczby punktów z kolokwium oraz aktywności na zajęciach.
	4	Uzyskanie 77-84% maksymalnej liczby punktów z kolokwium oraz aktywności na zajęciach.
	4,5	Uzyskanie 85-92% maksymalnej liczby punktów z kolokwium oraz aktywności na zajęciach.
	5	Uzyskanie 93-100% maksymalnej liczby punktów z kolokwium oraz aktywności na zajęciach.

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	30	20
Udział w wykładach	15	10
Udział w laboratoriach	15	10
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/	20	30
Przygotowanie do wykładu	10	15
Przygotowanie do laboratorium	10	15
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	50	50
PUNKTY ECTS za przedmiot	2	2

Przyjmuję do realizacji (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....